

Dr. Mehmet Yavuz
İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA)
Genel Sekreteri

Türkiye'nin ilk rüzgâr enerjisi santrali 1998 yılında Çeşme ilçemizde kuruldu ve orada başlayan hikâye 2000'li yılların ortalarında yenilenebilir enerji sektörünün teşvik edilmesini sağlayan mevzuat düzenlemeleri ile devam etti. Bu sayede oluşan iç piyasa, sanayinin ortaya çıkmasının itici gücü oldu ve bu sanayi de rüzgârın bol olduğu İzmir merkez olmak üzere Ege Bölgesi'nde adım adım büyüdü ve bugün itibarıyla 10 binin üzerinde istihdam ve 1 milyar dolarını aşan ihracat ile Avrupa ölçeğinde olgun bir sanayi kümesi haline dönüştü. Biz de İZKA olarak bu gelişme dinamiğinin farkında olarak kurulduğumuz günden bu yana rüzgâr başta olmak üzere temiz enerji sektörünü temel çalışma alanlarımızdan biri olarak ele alıyoruz.

İzmir'de temiz enerji kümesinin, bir akıllı uzmanlaşma konusu olarak ele alınması gerekiyor. Buna yönelik olarak Ajansımız ile Enerji Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ENSİA) ile birlikte yürüttüğümüz "Enerjide Etkin ve Sürdürülebilir Dönüşümün Desteklenmesi-BEST for Energy" projesi oldukça önemli sonuçlar elde ettiğimiz bir proje oldu. AB'nin Rekabetçi Sektörler Programı IPA-2 kapsamında desteklenen projemizin çalışmaları 2019 yılında başladı ve 2023 yılı içerisinde tamamlandı. Yaklaşık 3 milyon euro bütçeye sahip projede, dört temel temiz enerji kaynağı özelinde sanayinin gelişmesine ilişkin ciddi çalışmalara imza attık. Çalışmalar kapsamında temiz enerjinin her bir dalında dünyadaki gelişmeleri analiz ettik, eğilimlerin nereye doğru evrildiğini tespit etmeye çalıştık. Birçok açrı-

İzmir, zengin temiz enerji kaynaklarına sahip

Rüzgâr, güneş, biyokütle ve jeotermal enerji kaynakları alanında İzmir'in sahip olduğu potansiyeli ortaya koyan ve temiz enerji sektörüne yön veren projeler hayata geçiren İZKA, İzmir'i temiz enerjinin başkenti yapmaya yönelik çalışmalarına 2024 yılında hız verecek.

dan ilk olma özelliği taşıyan sektör spesifik araştırmaları hayata geçirdik ve uzman ekipler eliyle yaptığımız analizler neticesinde bölgemizin önümüzdeki dönemde hangi alanlarda uzmanlaşması gerektiğini ürün-komponent düzeyinde ortaya koymuş olduk.

Çandarlı Limanı'nı çok iyi değerlendirmeliyiz

Akdeniz Havzası için giderek ticari anlamda kârlı hale gelen Denizüstü Rüzgâr Enerjisi Santralleri (DRES) boyutunda da ekipman ve bileşen üretimi konusunda orta vadede İzmir başta olmak üzere Türkiye'de ciddi bir fırsat alanı oluştu. Avrupa Rüzgâr Enerjisi Birliği'nin istatistiklerine baktığımızda, ülkemiz rüzgâr büyük sanayisi konumunda. Biz bu sanayi sayesinde 10 bin kişinin üzerinde bir istihdama ev sa-

hipliği yapıyoruz ve 1 milyar doları aşan bir ihracat gerçekleştiriyoruz. Üç tane kanat fabrikası İzmir sınırları içinde, bu dünyada çok nadir rastlanan bir durum. Dolayısıyla, bizim çok ciddi anlamda DRES'te ilerleme potansiyelimiz var.

Avrupa teknolojik üstünlüğü Çin'e kaptırmak istemiyor

Avrupa, güneş enerjisinde Çin'e kaptırdığı teknolojik üstünlüğü rüzgâr enerjisinde kaptırmak istemiyor. Bundan ötürü de Yeşil Mutabakat hedefleri çerçevesinde başta DRES olmak üzere rüzgâr enerjisinde çok büyük yatırım hedefleri bulunuyor. Avrupa, 2030 yılı itibarıyla rüzgâr enerjisinde 150 GW'ı denizüstü olmak üzere 420 GW kurulu güce ulaşmayı hedefliyor. AB olarak da bu yatırımlar için ihtiyaç duyduğumuz ekipmanları Avrupa'dan tedarik-

rik etmek istiyor. Bu tanımın içinde Türkiye de var. Biz eğer ülke olarak Çandarlı Projesi ile ortaya çıkan bu fırsatı iyi değerlendirebilirsek Avrupa'nın önümüzdeki 20 yıl boyunca rüzgâr santrallerinde yapacağı yatırımlar için çok iyi bir tedarikçi olabiliriz ve Çin'e karşı bu üstünlüklerini kaybetmemek için onlarla çok iyi bir ortaklık ilişkisi kurabiliriz.

RÜZMER projemiz devreye giriyor

Yenilenebilir enerji kaynaklarına ev sahipliği yapması açısından İzmir'in muazzam bir gelecek vadeliyor. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) ile iki temel çalışma hayata geçirdik. Bunlardan ilki RÜZMER adını verdiğimiz, rüzgâr sektörüne yönelik çalışacak ve ihtiyaç duydukları ve şu anda yurt dışında yapılan birtakım test ve analizlerin İz-

mir'de yapılmasını sağlayacak bir laboratuvar ve araştırma alt yapısını barındıracak merkez. Proje büyük ölçüde tamamlandı. Merkez İYTE içinde olacak ve haziran ayı itibarıyla hizmet vermeye başlayacak. Projenin toplam yatırım büyüklüğü 40 milyon TL'yi aşmış durumda. Diğer taraftan yine İYTE ile Türkiye'de ilk olma özelliği taşıyan bir çalışma gerçekleştiriyoruz. Temmuz 2023'te Denizüstü Rüzgâr Ölçümü Projesi kapsamında Ali-ağa açıklarında bulunan Küçük Ada'ya 40 metre uzunluğunda bir denizüstü rüzgâr ölçüm direği diktik. Direğin üzerinde bulunan hassas cihazlar sayesinde bölgenin rüzgâr kapasitesiyle ilgili veri topluyoruz. Buradaki amacımız, uydulardan elde edilen verileri gerçek bir ölçümle doğrulamak ve bu alandaki yatırımcılara yatırım kararları için

Biyokütlede muazzam kaynak

Biyokütle enerjisinde bölge için büyük bir potansiyel var ve İzmir'de Küçük Menderes Havzası bu anlamda muazzam bir kaynağa sahip. Burada bulunan büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı hayvan atıklarının 125 MW üzerinde biyogaz santraline ham madde sağlama potansiyeli mevcut. Ödemiş'te de bir biyokütle enerji santrali bulunuyor. Ajans olarak bölgede yeni biyogaz santralleri kurulmasına yönelik fizibilite çalışmaları hazırladık ve yeni santrallerin yapılabilir olduğunu tespit ettik. Dolayısıyla bu tarz kaynaklardan hareketle biyokütle konusunda açılım yapmak mümkün. Buna ek olarak Ege Üniversitesi bünyesinde yine bizim desteklediğimiz bir güdümlü proje kapsamında kurulmuş bir araştırma merkezi var. Orada da önemli çalışmalar hayata geçiriliyor.

bir veri seti sunmak. Veri toplama sürecinin iki yıl sürmesini planlıyoruz. Bu sayede yatırımcılara İzmir'de denizüstü rüzgâr santrallerini nereye kurabileceklerine ilişkin ciddi bir bilgi tabanı ortaya çıkarmış olacağız.

Jeotermal enerji kaynaklarımız verimli

İzmir'de dünyanın en büyük jeotermal kaynaklı bölgesel ısıtma sistemlerinden Balçova-Narlıdere merkezi 37 bin 500 konut eşdeğer (KE), Dikili bin 500 KE ve Bergama ise 400 KE fiili kapasiteye sahip. Bu üç merkezin toplam kapasitesi, Türkiye'nin mevcut kapasitesinin yaklaşık yüzde 30'unu oluşturuyor.